

Den gamle kirkeklokke

(Skrevet til "Schillers album")

I det tyske land Würtemberg, hvor akacietræerne så dejligt blomstrer ved landevejen og æble- og pæretræerne bugner i høst ved den modne velsignelse, ligger en lille by, Marbach; den hører til de ganske ringe stæder, men smukt ligger den ved Neckarfloden, der skynder sig forbi byer, gamle ridderborge og grønne vinbjerger, for at blande sine vande med den stolte Rhinstrøm.

Det var sent på året, vinløvet hang med røde blade, regnbyger faldt, og den kolde blæst tog til; det var ikke den fornøjeligste tid for de fattige; det blev mørke dage, og mørkere endnu var der inde i de gamle, små huse. Et af disse lå med gavlen ud mod gaden, med lave vinduer, fattigt og ringe at se til, og det var da også familien, som boede der, men brav og flittig; dertil med gudsfrygt i hjertets skatkammer. Et barn til ville Vorherre snart forunde dem; det var timen, moderen lå i smerte og nød, da lød ind til hende fra kirketårnet klokkeklang, så dyb, så festlig, det var en højtidsstund, og klokken lyd fyldte den bedende med andagt og tro; tanker løftede sig så inderligt mod Gud, og i samme stund fødte hun sin lille søn og følte sig så uendelig glad. Klokken i tårnet syntes at ringe hendes glæde ud over by og land. To klare barneøjne så på hende, og den lilles hår skinnede, som om det var forgyldt; barnet blev modtaget i verden med klokkeklang på den mørke novemberdag; moder og fader kyssede det, og i deres bibel skrev de ind, at "den tiende november 1759 gav Gud os en søn," og siden blev tilføjet, at han i dåben fik navnene "Johan Christoph Friedrich."

Hvad blev der af den lille fyr, den fattige dreng fra det ringe Marbach? Ja, det vidste ingen dengang, selv ikke den gamle kirkeklokke, i hvor højt den hang og havde ringet og sunget først for ham, der siden skulle synge den dejligste sang om "Klokken."

Og den lille voksede og verden voksede for ham; vel flyttede forældrene til en anden by, men kære venner blev i det lille Marbach, og derfor kom også moder og søn der i besøg en dag; drengen var endnu kun seks år, men han kendte allerede en del til Biblen og de fromme salmer, han havde alt mangan aften fra sin lille rørstol hørt fader læse Gellerts fabler og sangen om Messias; hede tårer havde han og den to års ældre

søster grædt ved læsningen om ham, der led korsets død til frelse for os alle.

Ved det første besøg i Marbach havde byen ikke stort forandret sig, det var jo heller ikke så meget længe siden, de drog bort; husene stod som før med spidse gavle, hældende mure og lave vinduer; på kirkegården var kommet nye grave til, og der, lige op til muren, stod nu nede i græsset den gamle klokke, den var falden ned fra sin højde, havde fået en sprække og kunne ikke ringe mere, en ny var også kommen i dens sted.

Moder og søn var trådt ind på kirkegården, de stod foran den gamle klokke, og moderen fortalte sin lille dreng, hvorledes den klokke i flere hundrede år havde gjort gavn, ringet til barkedåb, til bryllupsglæde og begravelse; den havde målet om festglæde og ildens rædsler; ja klokken sang ud et helt menneskeliv. Og aldrig glemte barnet hvad moderen fortalte, det klang i hans bryst, til han som mand måtte synge det ud. Og moderen fortalte ham, hvorledes denne gamle kirkeklokke havde ringet trøst og glæde til hende i angstens time, runget og sunget, da hendes lille dreng blev givet hende. Og barnet så næsten med andagt på den store, gamle klokke, han bøjede sig ned og kyssede den, i hvor gammel, sprukken og henkastet den end her stod imellem græs og nælder.

I minde blev den hos den lille dreng, der i fattigdom skød op; lang og mager, rødlig af hår, fregnet i ansigtet, ja det var han, men to klare øjne, som det dybe vand, havde han i øje. Hvorledes gik det ham? Det gik ham godt, misundelsesværdigt godt! han var i højeste nåde taget op i den militære skole i afdelingen, hvor de finere folks børn var, og det var en hæder, en lykke; han gik med støvletter, stift halsbind og pudret paryk. Lærdommen fik han, og den kom under "March!" - "Holdt!" - "Front!" Det kunne der nok komme noget ud af.

Den gamle kirkeklokke, gemt og glemt, ville vel engang komme i smelteovnen, hvad kom der så ud af den? Ja det var det umuligt at sige, og det var heller ikke muligt at sige, hvad der ville komme af den klokke inde i det unge bryst, der var en malm derinde, den rungede, den måtte klinge ud i den vide verden, og jo snævrere der blev bag skolens mur og jo mere døvende der lød "March! Holdt! Front!," des stærkere

klang det i ungersvendens bryst, og han sang det for kammeraternes kreds, og klangen lød ud over landets grænser; men derfor havde han ikke fået skolegang, klæder og føde; nummeret havde han til den nagle, han skulle være i det store urværk, vi alle skulle høre til i den håndgribelige nytte. - Hvor lidet forstår vi os selv, hvorledes skulle da de andre, selv de bedste, altid forstå os! Men det er ved trykket just at ædelstenen skabes. Trykket var her, mon i tidens løb verden skulle kende ædelstenen?

Der var stor festlighed i landsherrens hovedstad. Tusinde lamper lyste, raketterne strålede; den glans mindes endnu ved ham, der da i tårer og smerte uanset søgte at nå fremmed grund; han måtte fra fædreland, moder, alle sine kære, eller forgå i almindelighedens strøm.

Den gamle klokke havde det godt, den stod i læ ved Marbachs kirkemur, gemt, glemt! Vinden fór hen over den og kunne have fortalt om ham, ved hvis fødsel klokken ringede, fortalt, hvor koldt den havde blæst hen over ham, nys han udmattet af træthed sank ned i nabolandets skov, hvor hele hans rigdom og fremtids håb kun var skrevne blade om "Fiesco"; Vinden kunne have fortalt om de eneste beskyttere, kunstnere jo alle sammen, der sneg sig bort fra læsningen deraf og legede ved keglespillet. Vinden kunne melde om den blege flygtning, der levede uger, måneder i det fattige krohus, hvor værten støjede og drak, hvor der var rå lystighed, medens han sang om idealet. Tunge dage, mørke dage! selv må hjertet lide og prøve hvad det skal synge ud.

Mørke dage, kolde nætter gik over den gamle klokke; den fornå det ikke, men klokken i menneskets bryst fornemmer sin trange tid. Hvorledes gik det den unge mand? Hvorledes gik det den gamle klokke? Ja klokken kom langvejs bort, længere end den fra sin højhed i tårnet havde kunnet høres; den unge mand, ja klokken i hans bryst lød længere bort end hans fod skulle vandre og hans øjne se, den rungede og ringer endnu ud over verdenshavet, jorden rundt. Hør nu først om klokken! Den kom fra Marbach, solgt blev den som gammelt kobber og skulle i smelteovnen inde i det bayerske land. Hvorledes kom den derhen og når? Ja, det må klokken selv fortælle, om den kan, det er ikke af stor vigtighed; men vist er det, den kom til Bayerns kongestad; mange år var gået siden den faldt fra tårnet, nu skulle den smeltes, skulle med i støbning af et stort hædersmonument, skikkelsen af en storhed for det tyske folk og land. Hør nu, hvorledes det traf,

underligt og dejligt går det dog til i denne verden! Oppe i Danmark, på en af de grønne øer, hvor bøgen gror og hvor der er de mange kæmpegrave, var der en ganske fattig dreng, der havde gået i træsko, båret mad i et gammelt klæde til sin fader, der gik og snittede på holmen; det fattige barn var blevet sit lands stolthed, han huggede i marmor herligheder, så at verden undrede sig derover, og ham var det just, der fik det hædershverv af forme i leret en storheds, skønheds skikkelse, der kunne støbes i malm, billedet af ham, hvis navn faderen havde nedskrevet i sin bibel: Johan Christoph Friedrich.

Og malmet flød glødende ind i formen, den gamle kirkeklokke - ja, ingen tænkte på dens hjemstavn og hendøde kling, klokken flød med i formen og dannede hoved og bryst på statuen, som den nu afsløret står i Stuttgart foran det gamle slot, på pladsen hvor han, den forestiller, gik lyslevende, i kamp og stræben, trykket af verden udenom, han, drengen fra Marbach, eleven fra Carlsskolen, flygtningen, Tysklands store, udødelige digter, der sang om Schweiz' befrier og Frankrigs gudbejgestrede jomfru.

Det var en dejlig solskinsdag, faner vajede fra tårn og tage i det kongelige Stuttgart, kirkeklokkerne ringede til fest og glæde, kun én klokke tav, den lyste i det klare solskin, lyste fra ansigt og bryst i hædersskikkelsen; det var netop hundrede år fra den dag, klokken i Marbachs tårn ringede glæde og trøst til den lidende moder, der fødte sit barn, fattig i det fattige hus, engang den rige mand, hvis skatte verden velsigner; han, det ædle kvindehjertes digter, det stores og herliges sanger, Johan Christoph Friedrich Schiller.

* * *